Використовувалися також стрибки у довжину та висоту з жердиною.

Поширеним на Русі було плавання і пірнання, особливо серед населення, що жило на берегах природних водойм. Плавання було важливою складовою фізичної підготовки молоді й дорослого населення. Використовувалися стрибки та пірнання у воду, плавання "навперегін" проти течії і за течією.

У період Київської Русі існували чітко сформовані засоби загартування організму, які застосовувалися з раннього віку і впродовж усього життя були невід'ємною запорукою збереження і зміцнення здоров'я кожної людини.

Отже, фізична культура праукраїнців на її ранніх етапах формувалася під значним впливом військового фактору і мала виразну військово-прикладну властивість. Військово - фізична підготовка давніх слов'ян формувалася як на основі власних, самобутніх традицій, так і під впливом культурного (військового) чинника інших народів.

Основними формами організації військово-фізичної підготовки в IX – XIII ст. були: народно-побутові форми (фізичне виховання в родині, племені, громадській організації, "лісових школах", парубочих і дівочих громадах); форми військово-фізичної підготовки (військово-прикладна підготовка, полювання, військові походи, лицарські турніри); змагальні форми фізичного виховання ("руські ігрища", "народні змагання").

БІБЛІОГРАФІЯ

1 Акты Московского государства, изданные имп. Академией наук // Под ред. Н. Попова. - СПб., Академия Наук, 1890. - Т. I. Разрядный приказ. Московский стол. 1571-1634 гг.

2 Боржковський П. Парубоцтво, как особая группа в Малорусском сельском обществе // Киевская старина, 1887. - Т. 8.

3.Єфименко А. История украинского народа. - К., 1990.

4.Жарський Є. Історія українського фізичного виховання // Спортивний альманах. - Л., 1933.

5. Залізняк А. Нариси стародавньої історії України. - К., 1994.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Окольнича Тетяна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Коло наукових інтересів: дослідження історико-педагогічних процесів України.

ПРОБЛЕМИ ЗМІСТУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Алла ОЛЬХОВСЬКА (Харків)

Статтю присвячено аналізу існуючих підходів до змісту перекладацької компетенції. Розглянуто погляди на визначення даного поняття. Надано його компонентний склад та розкрито суть окремих компонентів. Робиться висновок про те, що поняття перекладацької компетенції потребує проведення подальшого дослідження з метою включення його компонентів до процесу навчання майбутніх перекладачів, що сприятиме оптимізації такого процесу.

В статье анализируются существующие подходы к содержанию переводчиской компетенции. Рассмотрены взгляды на определение данного понятия. Подано его компонентный состав и раскрыто сущность отдельных компонентов. Делается вывод о том, что необходимо дальнейшее исследование понятие переводчиской компетентции с целью включения его компонентов в процесс обучения будущих переводчиков, что будет способствовать оптимизации даного процесса.

Ключові слова: процес навчання, компетенція, компетентнісний підхід, перекладацька компетенція, компоненти перекладацької компетенції.

Останнє десятиліття ознаменувалося зростаючою інтеграцією України до європейських та світових структур. Саме тому на сучасному етапі **актуальною** є підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі перекладу, метою навчання яких є формування перекладацької компетенції [4-6].

Поняття «перекладацької компетенції» (ПК) вивчалося багатьма авторами [3; 4; 6; 8-11; 14; 16; 21; 23; 24; 26; 27], однак, незважаючи на усе це, дослідники досі не дійшли одностайної згоди ні щодо змісту цього поняття, ні щодо його компонентного складу, ні, навіть, щодо самого терміну. Саме тому **метою** даної статті є спроба проаналізувати існуючі підходи до ПК, яка й стала **об'єктом** нашого дослідження.

Так, вивчаючи літературу, можна помітити, що в зарубіжній практиці вживаються терміни *transfer competence* [22], *translational competence* [21; 25] (*compйtence traductive* [18]), *translator competence* [10; 17] (*la competence du traducteur* [26]); *translator's competence* [9]; *translation competence* [8; 11; 16] (*compйtence traductionnelle* [13; 27]). Окремі автори [19; 20] взагалі критикують компетентнісний підхід (*competence-oriented approach*), вважаючи, що у випадку перекладу мова може йти лише про стратегії перекладача, які допомагають розв'язувати перекладацькі проблеми.

Немає одностайності й щодо визначення поняття ПК. Одні дослідники взагалі не дають чіткого визначення даного поняття, однак перелічують його складові [3; 26; 27], намагаючись таким чином розкрити його

значення. Інші автори визначають ПК як: 1) базову систему декларативних (*declarative*) та процедурних (*procedural*) знань, необхідних для здійснення перекладу [8; 11; 16]; 2) знання, необхідні для здійснення якісного перекладу [14] (дослідниця, однак, зазначає, що таке визначення є занадто загальним, і для його конкретизації необхідно виділити складові ПК); 3) знання та вміння, що ними має володіти перекладач для здійснення перекладу [10]; 4) певне когнітивне утворення, що надає перекладачеві змогу встановити баланс між крайніми та центральними прошарками когнітивних систем та, з ситуативної точки зору, дозволяє йому інференційно досягти інтерпретативної схожості між текстом оригіналу та текстом перекладу [9].

Загалом поняття «компетенція» означає здатність виконувати певну діяльність, отже найдоцільнішим, на наш погляд, буде визначити поняття «перекладацька компетенція» як сукупність знань, вмінь та навичок, що дозволяють мовному посереднику успішно виконувати перекладацьку діяльність [4].

Цікавим видається погляд дослідників на склад перекладацької компетенції. Так, деякі з них [24] пропонують двочленну структуру ПК: 1) вміння породжувати на один текст оригіналу більше одного прийнятного тексту перекладу; 2) вміння швидко та з обґрунтованою впевненістю обрати з цих кількох текстів один прийнятний. Автор наполягає на тому, що саме ці два вміння є суто перекладацькими і мають відношення виключно до професії перекладача. Дослідник не заперечує, що перекладач повинен знати граматику, володіти термінологією, вміти користуватися комп'ютером та Інтернетом, бути спроможним працювати у команді та ін. Однак, всі ці вміння не є суто перекладацькими. Натомість лише перекладачу властивий процес породження та вибору, що часто здійснюється автоматично [24]. Про необхідність виділення притаманних лише перекладачеві складових пишуть й інші дослідники [15].

Отже, одна точка зору [4; 24; 27] зводиться до того, що під терміном «перекладацька компетенція» слід розуміти лише вміння, знання та навички, властиві лише перекладачам та які власне відрізняють його від білінгвів.

Інші наголошують на багатокомпонентному складі ПК. Однак, згоди щодо кількості таких компонентів немає, та й виділяються вони авторами по-різному. Так, одні дослідники [10] включають до складу ПК знання мови, на яку здійснюватиметься переклад; знання типів тексту; знання мови оригіналу; знання предметної галузі; контрастивні знання; вміння кодувати та декодувати, тобто комунікативна компетенція, до складу якої входять граматична, соціолінгвістична, текстоутворююча та стратегічна субкомпетенції.

Ще інші [8; 11; 16] вважають, що ПК складається з п'яти субкомпетенцій (*sub-competences*) та психо-фізіологічного компонента (*psycho-physiological components*). Білінгвальна субкомпетенція (*bilingual sub-competence*) включає переважно процедурні знання, необхідні для здійснення процесу комунікації на двох мовах. Сюди входять прагматичний, соціолінгвістичний, текстуальний, граматичний та лексичний аспекти. Екстралінгвістичну субкомпетенцію (*extra-linguistic sub-competence*) розуміють як переважно декларативні знання, як імпліцитні так і експліцитні, щодо світу загалом та в окремій галузі зокрема. Сюди включають знання культур країн, мови яких задіяні у процесі перекладу, енциклопедичні знання та знання предметної галузі. Перекладознавча субкомпетенція (*knowledge about translation sub-competence*) – це переважно декларативні знання, як імпліцитні так і експліцитні, про переклад та особливості професії. Сюди входять знання про функціонування перекладу (одиниці перекладу, процеси перекладу, методи, процедури та проблеми перекладу), а також знання щодо професійної перекладацької діяльності (ринок праці і т. ін..). Інструментальну субкомпетенцію (*instrumental sub-competence*) формують переважно процедурні знання стосовно використання друкованих ресурсів та інформації, а також комунікаційних технологій, що застосовуються при перекладі (словники будь-яких типів, енциклопедії, довідники з граматики та стилістики, електронні фонди тощо). Під стратегічною субкомпетенцією (*strategic sub-competence*) розуміють процедурні знання, що відповідають за якість процесу перекладу та за вирішення проблем, що з ними стикається перекладач у процесі перекладу. Це дуже важлива субкомпетенція, оскільки вона впливає на всі інші субкомпетенції, пов'язуючи їх разом. В її функції входять: планування процесу перекладу та його здійснення (вибір найбільш підходящого методу); оцінка процесу перекладу та проміжних результатів відповідно до кінцевої мети; залучення різних субкомпетенцій та виправлення будь-яких хиб; визнання перекладацьких проблем та шляхів їхнього подолання. Психо-фізіологічний компонент включає когнітивні та особистісні аспекти, а також психомоторні компоненти. Сюди входять такі когнітивні аспекти, як пам'ять, сприйняття, увага та емоції; особистісні

характеристики – допитливість, наполягливість, ретельність, критична думка, знання про свої здібності та впевненість в них, здатність оцінювати свої власні здібності, мотивацію та ін., такі здібності, як креативність, логічне мислення, аналіз та синтез та ін..

Відомий дослідник А. Нойберт [21] стверджує, що практика перекладу, а відповідно й методика навчання перекладу вимагають наявності єдиної компетенції, що складається або інтегрує у собі цілий ряд компетенцій. Для того, щоб відповісти на питання про те, з чого складається ПК, необхідно прийняти до уваги цілу низку контекстуальних факторів, що лежать в основі знань та вмінь, якими повинен володіти перекладач. Дослідник перелічує сім таких факторів: **комплексність** (*complexity*), **різноспрямованість** (*heterogeneity*) та **приблизну сутність** (*approximate nature*) компетентності (або експертних знань / *expert knowledge*, як їх називає сам автор), якою володіють перекладачі, оскільки вони не можуть охопити увесь спектр аспектів у тій галузі, в якій вони працюють. Фактично вони просто набувають здатності сформувати уявлення про галузь та полегшити взаєморозуміння експертів, що належать до різних культур та користуються різними мовами. Через приблизний характер таких знань перекладацька компетенція завжди перебуває у **стані «нескінченного засвоєння»** (*a non-finite state of acquisition*) що змушує перекладачів постійно набувати нових знань, а отже бути **творчими** (*creative*) **особами**. Задля досягнення бажаних результатів перекладачі мають також усвідомлювати **ситуативність** (*situationality*) перекладу та бути спроможними пристосовуватися як до ситуацій, що постійно повторюються, так і до нових ситуацій, а також вміти працювати з ситуаціями, що змінюються, виходячи з самої **історичності** (*historicity*) їхньої роботи. Ці сім факторів тісно взаємопов'язані та наявні у всіх процесах, задіяних при перекладі. Ці фактори можна переформулювати як параметри, кожен з яких формується в будь-якого перекладача до певного ступеню в залежності від їх власної компетентності та вимог. Отже, п'ять параметрів, що входять до складу ПК це: 1) мовна компетенція (*language competence*); 2) текстуальна компетенція (*textual competence*); 3) предметна компетенція (*subject competence*); 4) культурна компетенція (*cultural competence*) та 5) компетенція переносу (*transfer competence*). Взаємодія між цими п'ятьма компетенціями є саме тим, що відрізняє переклад від інших видів комунікації.

Д. Као [12] запропонувала комунікативну модель ПК. Відповідно до цієї моделі ПК складається з перекладацької мовної субкомпетенції (*translational language competence*), структури перекладацьких знань (*translational knowledge structures*) та перекладацької стратегічної субкомпетенції (*translational strategic competence*). Перекладацька мовна субкомпетенція включає два компоненти: 1) організаційний, що у свою чергу містить граматичну (лексика, що нею володіє перекладач, морфологія, синтаксис) та текстуальну (когезія, риторична організація тексту) складові; 2) прагматичний, що поділяється на іллокутивну (ідеалістична, маніпулятивна, евристична, імагінативна функції) та соціолінгвістичну (а) діалектичне, регіональне та національне різноманіття; б) знання культури та фігур мовлення) складові. До структури перекладацьких знань входять знання світу та спеціальні знання, необхідні мовному посереднику для виконання комунікативних перекладацьких завдань. Перекладацька стратегічна субкомпетенція уможливлює належне функціонування перекладацької мовної субкомпетенції та структури перекладацьких знань. Вона прив'язує ці дві субкомпетенції до контексту ситуації, забезпечуючи таким чином міжмовну та міжкультурну комунікацію.

Ще одні дослідники [9] пропонують динамічну когнітивну модель компетенції перекладача (*translator's competence*). Причому вони зазначають, що свідомо замінили традиційний термін "*translation competence*" (перекладацька компетенція) на "*translator's competence*" (компетенція перекладача). Так, компетенція перекладача (КП) є складною надкомпетенцією (*super-competence*), що потребує координації різних когнітивних сфер. Дослідники підрозділяють її на спеціальну (*specific translator's competence*) та загальну (*general translator's competence*). Спеціальна компетенція перекладача (СКП) є найголовнішою складовою надкомпетенції. Вона містить усі знання, вміння та стратегії, що ними повинен володіти перекладач та які забезпечують належне виконання перекладацьких завдань. СКП має координувати низку інших субкомпетенцій за допомогою свідомих або мета-когнітивних процесів. Однак, для того, щоб здійснювати складні трансформації тексту оригіналу з метою отримання тексту перекладу, перекладач має покладатися й на інші когнітивні системи. Передумовою цього є володіння обома мовами, що залучені до процесу перекладу. Дослідники вважають, що мова тексту оригіналу та мова тексту перекладу разом з СКП утворюють ядро КП, оскільки саме ці компоненти найінтенсивніше задіяні під час здійснення перекладу. Окрім ядра КП, на думку вчених, існує ще ряд

допоміжних субкомпетенцій, що сприяють вдосконаленню СКП. Всього таких субкомпетенцій три і запозичені вони з моделі перекладацької компетенції, розробленої PACTE group [8; 11; 16]. Це – інструментальна субкомпетенція, перекладацька субкомпетенція та психо-фізіологічний компонент. Сюди не ввійшли такі компоненти моделі ПК, розробленої PACTE group [8; 11; 16] як стратегічна субкомпетенція (її роль виконує СКП) та екстралінгвістична субкомпетенція (дана субкомпетенція може включати будь-які процедурні або декларативні знання, окрім знання мов, а тому випадає за межі моделі, що розглядається).

До вивчення ПК долучилися й французькі вчені. Так, один з них [26] говорячи про компетенцією перекладача (*la compétence du traducteur*), пропонує наступний перелік її складових 1) лінгвістична компетенція: розуміння мови оригіналу; забезпечення належної якості на мові перекладу; 2) перекладацька компетенція: вміння розуміти зміст на мові оригіналу; вміння передати зміст на мові перекладу без викривлень; вміння переключатися з однієї мови на іншу без лінгвістичної інтерференції; 3) методологічна компетенція: вміння знаходити інформацію з галузі до якої належить текст що його потрібно перекласти для того щоб зрозуміти його зміст; здатність знаходити та в разі потреби записувати данні стосовно основної лексики та термінології для того щоб знайти «вірне слово»; 4) дисциплінарна компетенція: знання з однієї або двох галузей (наприклад, фінанси, інформатика) достатні для здійснення перекладу текстів в цих галузях; вміння перекладати нескладні тексти з різноманітних дисциплін; 5) технічна компетенція: вміння користуватися технікою, наприклад диктофоном і т. ін. Інший дослідник [27] зазначає, однак, що такий склад ПК носить ще доволі лінгвістичний характер і що, окрім зазначених компонентів, в основу ПК входять чотири елементи: вміння аналізувати різноманітні перекладацькі ситуації (мається на увазі, що перекладач має чітко визначити для кого він робить даний переклад, з якою метою цей переклад використовуватиметься і т. ін., з цією метою перед власне перекладом має відбутися відповідний діалог з замовником перекладу); вміння збирати та опрацьовувати інформацію (йдеться про необхідність постійного вивчення перекладачем ринку праці з метою визначення галузей в яких є попит на переклад, збирання та ознайомлення з текстами цієї галузі на мові оригіналу, складання власної «текстотеки»); вміння обґрунтовувати (пояснювати замовнику перекладу вибір термінології в тексті перекладу та ін.); вміння співпрацювати з експертами у різних галузях знань (спеціалістами у різних технічних галузях, докторами, юристами). Саме ці чотири елементи дослідник [27] відносить до вмінь, які притаманні тільки перекладачам.

Підсумуємо усе наведене нами. В цілому дослідники [8; 9; 11; 16; 21] визнають, що перекладач повинен вільно володіти мовою оригіналу та мовою на яку здійснюватиметься переклад.

Абсолютно всіма вченими [8-11; 16; 21; 23; 27] визнається й той факт, що лише знання мов ще не є запорукою здійснення перекладу взагалі та якісного перекладу зокрема, а тому відзначається необхідність наявності в перекладача спеціальних компонентів ПК, що забезпечуватимуть подолання перекладацьких труднощів. Необхідною, за думкою дослідників [3; 6; 8; 10; 11; 16; 21], є також наявність певних соціокультурних знань, куди відносять знання про світ в цілому, про культуру народів, мови яких задіяні при перекладі та знання з певної галузі, в якій здійснюється переклад. Навряд чи є доцільним назвати даний компонент екстралінгвістичним, як це роблять певні дослідники [8; 11; 16], оскільки дані знання перекладач має вміти висловлювати як на мові оригіналу, так і на мові на яку здійснюватиметься переклад, а отже скоріше вони носять лінгвосоціокультурний характер.

Не всі дослідники виділяють особистісні характеристики, однак на разі визнається [7], що вони відіграють немаловажну роль, особливо при здійсненні різних видів усного перекладу, що виконуються в умовах потужного стресу, а отже за підвищеної тривожності. Спостереження за поведінкою студентів під час перекладу з аркуша дали цікаві результати [7]. В умовах такого стресу вони втрачали здатність розуміти зміст речення, особливо ускладненого (пасивні конструкції тощо), та вдавалися до стратегії послівного перекладу. Необхідність виконувати цілу низку операцій одночасно призводила до захаращення поля актуального усвідомлення, внаслідок чого виникали труднощі з викликом слів, а отже мали місце часті паузи, які дратували як викладачів, так і студентів. Інколи пауза тривала так довго, що студенти відмовлялися виконувати переклад далі. Все це (невміння триматися під час здійснення усного перекладу, невпевненість тощо) псує враження від перекладача та викликає недовіру до перекладу. Зазначається [7], що побудова методики навчання з врахуванням особистісного компонента та постійне тренування студентів у виконанні усного перекладу допомагають подолати дані труднощі та сформувати у студентів

психологічну стійкість. Даний компонент має обов'язково входити до змісту навчання майбутніх перекладачів, якщо ми прагнемо підготувати конкурентоспроможних спеціалістів, які здійснюватимуть переклад якісно.

Дослідники говорять про те, що текст перекладу повинен справляти на тих, хто його сприймає таке саме враження як текст оригіналу на носіїв мови [3]. Однак, окремо прагматичний компонент ПК виноситься не всіма. Та ми вважаємо, що окреме виділення даного компонента є необхідним, адже на разі формуванню прагматичного компонента присвячують окремі праці [1].

В цілому, ми дійшли висновку про те, що ПК є комплексною, полікомпонентною та багатомірною категорією, яка інтегрує в собі певні складові і характеризується відсутністю завершеності [2]. Вона безперечно потребує подальшого вивчення з метою включення її складових до процесу навчання майбутніх перекладачів, що і є **перспективою** наших подальших досліджень.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Дорохов Р. С. Формирование прагматической компетенции студента-переводчика / Р. С. Дорохов // Знание. Понимание. Умение. – 2008. – № 3. – С. 140-143.

2. Квасова О. Г. Проблеми навчання перекладу з рідної мови на іноземну / О. Г. Квасова, Т. І. Кавицька // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2009. – № 848. – С. 273-276.

3. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение : [учеб. пособие] / Комиссаров В. Н. – М. : ЭТС, 2004. – 424 с.

4. Латышев Л. К. Технология перевода : [учебное пособие по подготовке переводчиков (с немецкого языка)] / Латышев Л. К. – М. : НВИ – ТЕЗАУРУС, 2000. – 280 с.

5. Черноватий Л. М. Принципи складання вправ для навчання галузевого перекладу / Л. М. Черноватий // Вісник Сумського державного університету. – 2002. – № 3(36). – С. 101-105.

6. Черноватий Л. М. Проблематика досліджень у галузі методики навчання перекладу як спеціальності / Л. М. Черноватий // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2004. – № 635. – С. 192-197.

7. Черноватий Л. М. Психологічні аспекти підготовки майбутніх перекладачів / Л. М. Черноватий, Т. В. Ганічева // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2003. – № 611. – С. 224-227.

8. Acquiring Translation Competence: Hypotheses and Methodological Problems in a Research Project / A. Beeby, L. Berenguer, D. Ensinger [et al.] // Investigating Translation. – Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2000. – P. 99-106.

9. Alves F. Modelling translator's competence: Relevance and expertise under scrutiny / F. Alves, J. L. Gonsalves // Doubts and Directions in Translation Studies. – Amsterdam & Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2007. – P. 41-55.

10. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Bell R. T. – London and New York : Longman, 1991. – 298 p.

11. Building a Translation Competence Model / A. Beeby, M. Fernбndez, O. Fox [et al.] // Triangulating Translation : Perspectives in Process Oriented Research. – Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2003. – P. 43-66.

12. Cao D. Towards A Model of Translation Proficiency / D. Cao // Target : International Journal for Translation Studies. – 1996. – Vol. 8, № 2. – P. 325-340.

13. Dancette J. L'enseignement de la traduction: peut-on dépasser l'empirisme? J. Dancette // TTR: traduction, terminologie, rédaction. – 1992. – Vol. 5, № 1. – P. 163-179.

14. Faber P. Translation Competence and Language Awareness / P. Faber // Language Awareness. – 1998. – Vol. 7, № 1. – P. 9-21.

15. Gouadec D. Autrement dire… pour une redéfinition des stratégies de formation des traducteurs / D. Gouadec // Meta: Translators' Journal. – 1991. – Vol. 36, № 4. – P. 543-557.

16. Investigating Translation Competence: Conceptual and Methodological Issues / A. Beeby, M. Fernández, O. Fox [et al.] // Meta: Translators' Journal. – 2005. – Vol. 50, № 2. – P. 609-619.

17. Kiraly D. Project-Based Learning: A Case for Situated Translation / D. Kiraly // Meta: Translators' Journal. – 2005. – Vol. 50, № 4. – P. 1098-1111.

18. Ladmiral J.-R. Formation des traducteurs et traduction philosophique / J.-R. Ladmiral // Meta: Translators' Journal. – 2005. – Vol. 50, № 1. – P. 96-106.

19. Lörscher W. The Translation Process: Methods and Problems of its Investigation / W. Lörscher // Meta: Translators' Journal. – 2005. – Vol. 50, № 2. – P. 597-608.

20. Lörscher W. Translation Performance, Translation Process, and Translation Strategies. A Psycholinguistic Investigation / Lörscher W. – Tübingen : Gunter Narr., 1991. – 307 p.

21. Neubert A. Competence in Language, in Languages, and in Translation / A. Neubert // Developing Translation Competence. – Amsterdam & Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2000. – P. 3-18.

22. Nord C. Text analysis in translation / Nord C. – Amsterdam : Rodopi, 1991. – 250 p.

23. Presas M. Bilingual Competence and Translation Competence / M. Presas // Developing Translation Competence. – Amsterdam & Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2000. – P. 3-18.

24. Pym A. Redefining Translation Competence in an Electronic Age. In Defence of a Minimalist Approach / A. Pym // Meta: Translators' Journal. – 2003. – Vol. 48, № 4. – P. 481-497.

25. Pym A. Translation and Text Transfer: An Essay on the Principles of Intercultural Communication / Pym A. – Frankfurt am Main : P. Lang, 1992. – 228 p.

26. Roberts R. P. Compétence du nouveau diplômé en traduction / R. P. Roberts // Traduction et Qualité de langue, Actes du colloque, Société des traducteurs du Québec / Conseil de la langue française. – Québec : Ėditeur official du Québec, 1984. – P. 172-184.

27. Vienne J. Vous avez dit compétence traductionnelle? / J. Vienne // Meta: Translators' Journal. – 1998. – Vol. 43, № 2. – P. 187-190.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ольховська Алла – аспірант кафедри теорії та практики перекладу англійської мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Наукові інтереси: методика викладання перекладу у ВНЗ, теорія і практика перекладу.